

linna ja Ewangeliumi kiriku waasta midagi ette, wöötta ei taha. Selle peale lasti teda wangist sahti, enne 1. Leikuseluu pääwa 1525. Weel aga ei arwanud Riia linn täitsa usaldada wöima. Rüemeelestel, kes Riia linnas wastatamist oma peale wötnud, pidivad veel teised läemeheks heituna. Tallinna Raeohatu kirja järel wötsiwad wennad Bartelt ja Hans Bomhouwer ja nende lälimees Peter Klewindhusen oma peale. Riia läemeestele selle eest wastata, et Antonius, kes suure õigusega wangis peetud olla, oma antud ja kohtu ees wandega kinnitatud töutust sa pidama saabs ja ei ise Riia linnale ühtigi paha teha, ega ta teiste föbrade ega wöeraste, sündinud ega sündimata, waimuliklude ega ilmalikkude läbi, kohtu poolest ega ilma kohtuta, igamees tulewas aegas teha ei taha, tohi ega mõtle; ilma surja kavaseta, kuid a inimese mõistus seda iganes wälsja arwata ehk mõtelda wöiks. Peals aga siiski Antonius Bomhouwer midagi lõswatumat ehk näutumat Riia linna wastat mõtlema ehk ette wötna, siis oleks sellsel õigus Hans ja Bartelt Bomhouweri ja nende läimehe Peter Klewindhuseni läest wastust päriva ja neile ei midagi eestlostmist ega wabandamist lubada. Nenda tehti Mihhliluu 29. pääwal 1525.

Antonius Bomhouwer sai nüüd Riigas täitsa

wabaks lastud, tema läks oma läemehe ja eestfostja Hinrik Kassmeyerli juure elama ja Riia Ewang.-Lutheruse usutunnistuse kiriluõpetajate hooleks sai antud, teda puhaslatud Kristiuse õpetuse poole pöörata. Nende õpetajate seasis on ise-õranis nimetatud Andreas Knopfen, Liivimaa Reformator, seda Dr. Martinus Luther ise Riia linna saatnud oli, ja Nicolaus Hartmann, lesse nime ainult sellest lousi tuntasse. Aga munik oli langefaeliseim tui arvati, ehl kuida Andreas Knopfen omas kirjas, selle aegse lõnewiisi järel tunnistab: „Eyn althundt is quandt bendich tho maken“ — „Illes wana foer on raske talitüs teha“.

Selle ümberpõramise katse lugu on Andreas Knopfen ise ühes kirjas Tallinna Raeohultule teada antud, mis veel Raeohatu kirjakogus alles on. Selles kirjos mainitseb Knopfen Tallinna Raeohut ja fogudust ettevaatamisele, kust wend Antonius oli pärast seda senna läinud ja seal ja ümberlaudu „imelisult ja häbematast pühha Ewangeliumi waasta“ tallitama ja õpetama hoiplanud, et tema seal oma salalilu sõnabega ledogi ei elsiteks, kust „Angel Satanus paneb ennast waga Ingli riitetesse, kui tema tappa ja elsitada tahab, nenda ka tema sulased.“ üsleb Knopfen selles omas kirjas, Küünlaatu 12. pääwast 1527.